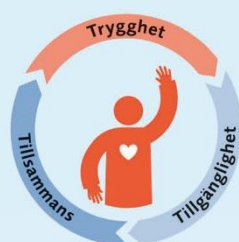

Överenskommelse om samverkan vid uppsökande verksamhet (munhälsobedömning) och nödvändig tandvård

Överenskommelse om samverkan vid uppsökande verksamhet (munhälsobedömning) och nödvändig tandvård

Överenskommelsens parter

Överenskommelse om samverkan vid uppsökande verksamhet (munhälsobedömning) och nödvändig tandvård mellan Region Västerbotten och kommunerna i Västerbottens län är träffad mellan följande parter:

- Region Västerbotten
- Bjurholms kommun
- Dorotea kommun
- Lycksele kommun
- Malå kommun
- Nordmalings kommun
- Norsjö kommun
- Robertsfors kommun
- Skellefteå kommun
- Sorsele kommun
- Storumans kommun
- Umeå kommun
- Vilhelmina kommun
- Vindelns kommun
- Vännäs kommun
- Åsele kommun

Kommunerna kallas nedan gemensamt "kommunerna" och var för sig "kommun". Region Västerbotten kallas "regionen". Kommunerna och regionen gemensamt kallas nedan "parterna".

Om regionen eller kommunerna tecknar avtal med någon annan part och överlåter uppgifter de ansvarar för, ska denna överenskommelse tillämpas.

Inledning

Personer med ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och personer som omfattas av lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till så kallad uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård. Det betyder att de har rätt till avgiftsfri munhälsobedömning i hemmet och vid behov nödvändig tandvård till samma avgift som öppen hälso- och sjukvård. För den berättigade innebär det att förebyggande arbete ingår för en god munhälsa, att ett gott allmäntillstånd behålls samt att ett ökat tandvårdsbehov undviks.

Kostnaden ingår i högkostnadsskyddet. Den uppsökande verksamheten ingår som en del i tandvårdsstödet till vissa äldre och funktionshindrade.

Region Västerbotten har enligt 8 a § tandvårdslag (1985:125) ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård till individer som har rätt till denna insats. Tandvårdsförordning (1998:1338) 12 §

förtydligar att regionen och kommunerna ska samverka så att de som tillhör målgruppen får det tandvårdsstöd de har rätt till. I den uppsökande verksamheten ingår dessutom munvårdsutbildning till vård- och omsorgspersonal.

Syfte

Denna överenskommelse ska stödja syftet med den uppsökande verksamheten det vill säga att skapa bästa möjliga förutsättningar för målgruppen att klara den dagliga munvården samt att upprätta och bibehålla god munhälsa hos målgruppen. Överenskommelsen är grunden för en god samverkan mellan parterna där ansvarsfördelning och samverkan är tydlig och känd hos berörda verksamheter.

Gemensam målbild

Med den gemensamma överenskommelsen om regional samverkansstruktur som grund har ett arbete gjorts för att ta fram en gemensam framtidsbild för hälsa, vård och omsorg där utgångspunkten är "I västerbottningens skor" och där ledorden är trygghet, tillsammans och tillgänglighet, vilket sammanfattat innebär att västerbottningen ska känna sig trygg med att enkelt få hjälp, veta vem som ska kontaktas utifrån vad som passar, och att den enskilde ska mötas av människor inom vård och omsorg som är intresserade av västerbottningen som person och dennes behov och förutsättningar.

I arbetet med god och nära vård är det viktigt att helhetsperspektivet prioriteras genom att sätta den enskildes behov och förutsättningar i centrum, personcentrering, som innebär att fokus flyttas från den egna verksamheten, de egna strukturerna och regelverken. Behovet av samverkan mellan olika aktörer och nivåer synliggörs därmed och förmågan att säkerställa att individen får insatser och stöd utifrån sina behov ökar. Den enskilde ska med behovsanpassade insatser få möjlighet att leva självständigt under trygga förhållanden och bli bemött med respekt för sitt självbestämmande och integritet.

Med den gemensamma framtidsbilden för hälsa, vård och omsorg som utgångspunkt är målet att uppnå en effektiv process kring munhälsobedömningar och nödvändig tandvård så att de personer som har rätt till munhälsobedömning ska få ett erbjudande, att de som tackar ja ska få den utförd och att personalgrupper får utbildning i munhälsovård.

Mål för munhälsobedömningar och nödvändig tandvård

- Alla som tillhör målgruppen ska identifieras oavsett boendeform eller driftsform.
- Att de som har identifierats som målgrupp ska få ett intyg som ger brukaren rätt till munhälsobedömning och nödvändig tandvård. Intyget kallas tandvårdsstödsintyg eller grönt kort och utfärdas och förnyas skyndsamt.
- Berättigad med tandvårdsstödsintyg ska få erbjudande om munhälsobedömning samt vid behov erbjudande om nödvändig tandvård.
- Berättigad ska få en god daglig munvård.
- Regionen och kommunen ska tillsammans med den aktör som utför bedömningarna (f.n. Folk tandvården) samverka för att ovanstående uppfylls på ett effektivt och patientsäkert sätt utifrån den berättigades behov.

Målgrupp berättigade till nödvändig tandvård

När målgrupperna för nödvändig tandvård definieras i tandvårdslagen har utgångspunkten varit bedömningen att dessa grupper omfattar individer som, på grund av sitt stora omvårdnadsbehov, ofta har svårigheter att sköta sin munhygien på ett tillfredsställande sätt samt ofta saknar förmåga och insikt om vikten av regelbunden tandvård.

Bestämmelser om uppsökande verksamhet finns i 8 a § i tandvårdslag (1985:125) Berättigade till uppsökande verksamhet är personer som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som
  - a. omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
  - b. får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
  - c. är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan samt i Västerbotten även personer med diagnosticerad/fastställd kognitiv sjukdom (demenssjukdom samt långvarig och allvarlig psykossjukdom)

Regionen ska se till att målgruppen erbjuds nödvändig tandvård. Uppsökande verksamhet är inte en förutsättning för att få nödvändig tandvård. Dels kan det hända att munhälsobedömning inte har hunnit bli genomförd innan behovet av nödvändig tandvård uppstår, dels kan individen välja att avstå från munhälsobedömningen.

Ansvarsfördelning och parternas åtagande för överenskommelsen

Regionen och kommunen har ett gemensamt ansvar för att verksamheten fungerar på avtalat sätt. Det innebär att:

- Genomföra överenskommelsen och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter
- Genomföra uppföljning och utvärdering av överenskommelsen
- Vid behov uppdatera överenskommelsen

Regionens ansvar

Region Västerbotten har ansvar för att uppsökande verksamhet, munhälsobedömning, munvårdsutbildning och nödvändig tandvård planeras, bedrivs och säkerställs enligt regelverk.

Regionen (beställarenheten) ansvarar för att:

Övergripande

- Tillhandahålla aktör som ska utföra den uppsökande verksamheten i samverkan med kommunen (f.n. Folktandvården). I den uppsökande verksamheten ingår att ge årlig munhälsobedömning till individer med tandvårdsstödsintyg samt erbjuda utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal i kommunen.
- Tillhandahålla en kontaktperson som bistår vid frågor samt tar emot information om det uppstår situationer som inte fungerar med den aktör som utför uppdraget på regionens uppdrag (f.n. Folktandvården).

- Informera om regler och riktlinjer samt eventuella förändringar inom uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.

Administration och IT

- Tillhandahålla IT-system inklusive support för kommunen för den administration som krävs gällande tandvårdsstödsintyg, boendeenheter m.m.
- Tillhandahålla webbutbildning för de personer som administrerar och/eller utfärdar tandvårdsstödsintyg.

Information och blanketter vid uppsök

- Tillhandahålla informationsmaterial om nödvändig tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet riktar sig till individer som är berättigade, anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera.

Tandvårdsstödsintyg

- Vid behov bistå kommunens utfärdare av tandvårdsstödsintyg i bedömning av detta.
- Utfärda tandvårdsstödsintyg till personer som:
  - får hemsjukvård enligt målgrupp 2b
  - är bosatta i hemmet enligt målgrupp 2c som hemtjänsten inte identifierat i samband med bedömning om insatser från kommunen
  - omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade enligt målgrupp 2c som inte har insatser från kommunen
  - har långvarig och allvarlig psykosjukdom enligt målgrupp 2c som inte har insatser från kommunen

Kommunens ansvar

Kommunen ska identifiera individer berättigade till munhälsobedömning och nödvändig tandvård samt utfärda tandvårdsstödsintyg och informera om munhälsobedömning och rätt till nödvändig tandvård.

Kommunen ska samverka och planera med den aktör som utför den uppsökande verksamheten (f.n. Folk tandvården) så att målgruppen erbjuds och erhåller munhälsobedömning samt att vård- och omsorgspersonalen får munvårdsutbildning.

Kommunen ansvarar för att:

Uppsök

- Aktivt arbeta för att identifiera individer inom målgrupperna som är berättigade till munhälsobedömning och nödvändig tandvård.
- Utfärda tandvårdsstödsintyg och informera den berättigade om munhälsobedömning och rätt till nödvändig tandvård.
- Samverka och planera med den aktör som utför uppsökande verksamhet (f.n. Folk tandvården) så att målgruppen erbjuds och erhåller munhälsobedömning.
- Årligen erbjuda och informera om munhälsobedömning till personer som är berättigade till munhälsobedömning men som tidigare tackat nej.
- Säkerställa att vård- och omsorgspersonal erhåller digital munvårdsutbildning.

- Säkerställa att vård- och omsorgspersonal deltar vid munhälsobedömning för att informera utföraren, f.n. Folk tandvården om den berättigades allmäntillstånd och ta del av givna rekommendationer och instruktioner.
- Säkerställa att den berättigade ges daglig munvård, inklusive flourtillägg enligt de vid munhälsobedömningen angivna rekommendationerna. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.
- Ansvara för att vara kontaktlänk när behov av tandvård föreligger (exempelvis boka tider och se till att personen får tandvård).
- Dokumentera uppgift om den berättigades fasta tandvårdskontakt så att den finns tillgänglig för berörd personal för att säkerställa regelbunden kontakt med tandvård.

Information om uppsökande verksamhet i kommunen

- Tillhandahålla en kontaktperson gentemot regionen som i kommunen är ansvarig för att ta emot och sprida information från regionen om den uppsökande verksamheten. Kontaktpersonen ska delta i möten med regionen och ansvara för att informera regionen om förändringar i kommunens organisation och annat som berör den uppsökande verksamheten.
- Administrera behörighet för intygsutfärdare. Ansvara för att samtliga går regionens webbutbildning för intygsutfärdare för att säkerställa att alla har aktuell kompetens för att kunna identifiera vilka individer som är berättigade.
- Använda regionens IT-stöd för samtlig administration som gäller den uppsökande verksamheten gentemot regionen.
- Ansvara för att aktuella boende- och kontaktuppgifter registreras och uppdateras.

Former för hur tvister mellan parterna ska lösas

Eventuella tvister mellan parterna angående tolkning och tillämpning med anledning av denna överenskommelse ska i första hand lösas av utföraren (f.n. Folk tandvården) och beställarenheten i regionen i samråd med närmaste chefer i berörda verksamheter i kommunen och av kommunen utsedd kontaktperson för munhälsobedömning och nödvändig tandvård. Vid fortsatt oenighet prövas frågan till ansvariga verksamhets- och förvaltningschefer i berörd kommun och regionen. I tredje hand prövas tvister av berörd kommundirektör och regiondirektör. Kan ej tvisten lösas ska den hänskjutas till svensk allmän domstol för avgörande med tillämpning av svensk rätt.

Uppföljning av överenskommelsen

Länssamverkansgruppen ansvarar för att följa upp och analysera överenskommelsen gällande:

- följsamheten till överenskommelsen
- intentionen med överenskommelsen (måluppfyllelse)

Parterna har ett gemensamt ansvar för att överenskommelsen regelbundet följs upp, att stämma av resultatet av uppföljningen med varandra samt vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att överenskommelsen och tillhörande rutiner följs.

Revidering av överenskommelsen

Ändring och tillägg till denna överenskommelse ska för att vara bindande vara skriftliga samt undertecknade av parterna och i förekommande fall godkända av parternas beslutande organ.

Beslut om ändringar av mindre betydelse och som inte påverkar överenskommelsens huvudsakliga

innehåll, exempelvis språkliga ändringar och anpassning till förändringar i lagtext eller nationella riktlinjer kan initieras och godkännas av Länsamverkansgruppen. Dessa ändringar ska dokumenteras och biläggas överenskommelsen.

Överenskommelsens ikraftträdande och upphörande

Denna reviderade överenskommelse gäller från den 16 september 2022. Med denna överenskommelse som grund finns rutiner och dokument som mer specifikt anger arbetsätt och rutiner för regionen och kommunerna.

Överenskommelsen gäller till 2024-12-31, då uppföljning ska ske och beslut tas om eventuell revidering eller förlängning.

Ett samarbete mellan

